

HM3-Archiv NM

VÝROČNÍ ZPRÁVA za rok 2005

1. Tvorba sbírek – charakteristika akviziční činnosti

a) Počet nových přírůstků: celkem: 42 př. č.

Získáno nákupem:

1. Karel Otáhal, kresby, 2 kart. – prodala dcera PhDr. Jiřina Kremerová (př. č. 22/2005, 15. 4.);
2. Korespondence presidenta Společnosti NM hr. Kristiana z Valdštejna s V. B. Nebeským, jeho členský diplom a Stanovy SNM 1851 – prodal Antikvariát Ztichlá klika (př. č. 23/2005, 15. 4.).

Dary a převody:

1. Prof. PhDr. Jaromír Bělič, DrSc., 1. a 2. část osobního fondu, 11 kart. – darovala manželka doc. PhDr. Helena Běličová, DrSc. (př. č. 1/2005, 6. 1. a 18/2005, 3. 4.);
2. „Kochbuch“ Terezie Měchurové-Palacké, 2 rkp. svazky – darovala Maria Follprachtová, (př. č. 2/2005, 10. 1.);
3. Prof. PhDr. Jaroslav Valenta, DrSc., 2. a 3. část osobního fondu, 150 kart. – darovala manželka Magdalena Valentová, (př. č. 4/2005, 18. 1. a 15/2005, 8. 3.);
4. RNDr. Ludvík Hoberlandt, CSc., odborná korespondence, 15 kart. – převod z odd. entomologie (př. č. 6/2005, 27. 1. a 38/2005, 5. 10.);
5. RNDr. Zdeněk Bouček, CSc., odborná korespondence, 2 kart. – převod z odd. entomologie (př. č. 7/2005, 27. 1.);
6. RNDr. Josef Moucha, CSc., odborná korespondence, 5 kart. – převod z odd. entomologie (př. č. 8/2005, 27. 1.);
7. RNDr. Jiří Dlabola, CSc., odborná korespondence, 2 kart. – převod z odd. entomologie (př. č. 9/2005, 27. 1.);
8. RNDr. Josef Jelínek, CSc., odborná korespondence, 2 kart. – převod z odd. entomologie (př. č. 10/2005, 27. 1.);
9. Leopoldina Králová, zlomek osobního fondu, 1 složka – darovala Hermína Dušková (př. č. 11/2005, 9. 2.);
10. Bohuslav Dušek, dodatek k osobnímu fondu, 1 složka – darovala Hermína Dušková (př. č. 12/2005, 9. 2.);
11. Josef Hanzal, strojopis Češi a katolictví, dodatek k osobnímu fondu, 1 složka – předala Maticе česká (př. č. 13/2005, 10. 2.);
12. Doc. RNDr. Milan Stloukal, DrSc., dodatek k osobnímu fondu, osobní korespondence, 1 složka – daroval původce (př. č. 14/2005, 3. 3.);
13. Karel Otáhal, osobní fond sochaře, 12 kart. – darovala dcera PhDr. Jiřina Kremerová (př. č. 16/2005, 8. 3.);
14. Ladislav Zegzulka, osobní a rodinné doklady 1937–1983, 1 složka – darovala vnučka Pavlína Poncová (př. č. 17/2005, 31. 3.);
15. Knížka vkladní, Občanská záložna ve Žďáře, Antonín Votoupal, zápisy 1893–1922, 1 sv. – daroval Doc. RNDr. Milan Horák, CSc., Starého 5, 160 00 Praha 6 (př. č. 19/2005, 4. 4.);
16. Sádrové odlitky pečetí z pozůstalosti Emanuely Nohejlové-Prátové, 3 ks – předalo oddělení numismatiky NM (př. č. 20/2005, 6. 4.);

17. PhDr. Antonín Klimek, CSc., 1. a 2. část osobního fondu, 53+37 kart. – darovala manželka Jitka Klimková (př. č. 21/2005, 7. 4. a 36/2005, 7. 9.);
18. Danuše Zoubková, osobní a rodinné doklady 1927–1954, 1 složka – darovala dcera PhDr. Jana Doležalová (př. č. 24/2005, 2. 5.);
19. PhDr. Vladimír Sakař, CSc., osobní fond, 6 kart. + 3 kartotéky – převod z odd. prehistorie (př. č. 25/2005, 3. 5.);
20. PhDr. Vlastimil Vinter, CSc., 1. a 2. část osobního fondu, 17 kart. – daroval původce (př. č. 26/2005, 3. 5.; 32/2005, 12. 7.);
21. Antonín Blabolil – Dokumentační sbírka k dějinám ČSL a Sdružení pro pomoc mentálně postiženým, dodatky: 1 fotoalbum, rodinná korespondence, periodický tisk, 1+1 kart. – daroval Antonín Blabolil (př. č. 27/2005, 6. 5.; 41/2005, 16. 11.);
22. PhDr. Rudolf Turek, DrSc., dodatek k osobnímu fondu, diapozitivy, 1 kart. – předalo oddělení prehistorie NM (př. č. 28/2005, 31. 5.);
23. Václav Marek, 3. část osobního fondu publicisty a etnologa, 3 kart. – darovala dcera Nora Romanovská-Sýkorová (př. č. 29/2004, 28. 6.);
24. Prof. PhDr. Otakar Zich, osobní fond, 47 kart. + 1 balík – darovala vnučka prof. PhDr. Marie Dohalská, DrSc. (př. č. 30/2005, 30. 6.);
25. Obrazová a tisková dokumentace 20. století (turistické průvodce, skládačky, pohlednice), 1 kart. – darovala Ing. Jarmila Fischerová (př. č. 33/2005, 19. 7.);
26. Tisková dokumentace 20. století, denní a periodický tisk, 1 kart. (67 ks) – darovala Vladana Živková (př. č. 34/2005, 19. 7.);
27. Zátkovi, dodatek k rodinnému fondu, 2 pečetidla, zápisníky, drobné památky – darovala Marie Štajnochrová (př. č. 35/2005, 4. 8.);
28. Rukopis, drobné tisky a fotografie do Sbírký dokumentace 20. století a Sbírký úmrtních oznámení, 1 složka – darovala PhDr. Dagmar Stará (př. č. 39/2005, 14. 10.);
29. Pečetidlo „Jednota žateckých obcí chmel pěstujících“ – daroval Miloš Heyduk (př. č. 40/2005, 3. 11., sign. E 375);
30. Prof. JUDr. Zdeněk Mlynář, CSc., osobní fond, 39 kart. – darovala manželka doc. PhDr. Irena Dubská, CSc. (př. č. 42/2005, 7. 12.).

Mimo skartační řízení získáno 15 nových fondů a dodatky k 9 fondům a 7 sbírkám v rozsahu 411 kartonů, 3 kartotéky, 1 balík = 46,46 m

Registratura NM:

1. SOP (VOÚ)-Fotolaboratoř, 20 kart. (př. č. 3/2005, 18. 1.);
2. PM5-Entomologie, 5 kart., 1938–1995 (př. č. 5/2005, 27. 1.);
3. ŘNM-Kontrolní odd. (převzato z ŘNM2-Interní audit), 7 kart. (př. č. 31/2005, 12. 7.);
4. HM0-ŘHM, 3 kart., 1974–2001 (př. č. 37/2005, 12. 9.).

Ve skartačním řízení získány dodatky ke 4 fondům v rozsahu 35 kartonů = 3,85 m

Celkový přírůstek fondů a sbírek: 446 kart., 3 kartotéky, 1 balík = 50,31 m

V Archivu NM je uloženo celkem 862 archivních souborů (765 fondů a 97 sbírek) z let 1140–2005.

b) Charakteristika získaných sbírkových předmětů:

Převzaté fondy jsou v převážné většině osobní fondy významných vědců a odborných pracovníků nejrůznějších oborů, jejichž získávání je v akvizičním programu Archivu NM, včetně dodatků k již stávajícím fondům. Několik jednotlivin doplnilo staré historické sbírky.

2. Odborné zpracování sbírek, péče o ně a jejich badatelské využití

a) Odborné zpracování sbírek:

Evidence 2. stupně: ANM je mimo evidenci CES MK ČR

Zpracování fondů a sbírek:

Jarmila Pešková:

Uspořádání a inventarizace dodatku k fondu Josef Matoušek ml. (karton 15, inv. č. 590–605).

Lucie Swierczeková:

Uspořádání a inventarizace rodinného fondu Vojáčkovi:

VOJÁČKOVI (1844–1967), inventář ANM č. 270, Praha 2005, 20 kart., 5+22 ss., 714 inv. č.

Dořazení a inventarizace dodatků k osobnímu fondu Bohuslav Rieger ml. (kart. 27–37, desky 38–39, inv. č. 852–1118):

RIEGER Bohuslav ml. (1895–1976), Milan Vojáček, Lucie Swierczeková, inventář ANM č. 271, Praha 2005, 37 kart. + desky 38–39, 4+31 ss., 1118 inv. č.

Dořazení a inventarizace dodatků k fondu Marie Červinková-Riegrová (7 kart.).

Miroslava Vandrovcová:

Celková revize, přeřazení a inventarizace osobního fondu Karel Kramář:

Karel KRAMÁŘ (1860–1937); inventář ANM č. 269, Praha 2005; 157 kart., 9+186 ss., 4325 inv. č.

Dořazení a inventarizace dodatků k fondu Antonín Hajn (kart. 329, inv. č. 7729–7733 a dořazení do 8 stávajících inv. č.)

Studenti FF UK zpracovali v rámci odborné praxe:

Kamila Mádrová: uspořádala a zinventovala osobní fond Zdeněk Bouček:

Zdeněk Bouček (*1924), Inventář ANM č. 267, Praha 2005, 2 kart., 18+6 ss., 241 inv. č.

Jiří Sirový: uspořádal a zinventoval osobní fond Jiří Dlabola:

Jiří Dlabola (*1922), Inventář ANM č. 268, Praha 2005, 2 kart., 1+4 ss., 157 inv. č.

b) Změny v uložení sbírek a ve vybavení depozitářů. Stav depozitářů:

Ve stavu a vybavení depozitářů ani v uložení sbírek nedošlo k žádným zásadním změnám, pouze k dílčím přesunům v rámci depozitářních místností (zaznamenáno do lokace).

Klimatické poměry v depozitáři v Terezíně i při trvalém provozu 10 odvlhčovačů kolísají a často přesahují 60%. Odd. preventivní konzervace NM provádí pravidelná měření v depozitáři I-202. Problémem (zejména v depozitářích pergamenových listin a fotografických sbírek) zůstává teplota, přesahující v letním období stanovených 21°C.

c) Ošetření sbírek (konzervace, plynování, desinsekce):

Pokračovali jsme v odstraňování poškození sbírek povodní:

Ing. Jan Josef zkonzervoval 90 pečetních typářů z prostředků neinvestiční dotace MK ČR č. 137h/2005-OMG a 2 typáře z rozpočtu Archivu NM.

Ing. Jana Dernovšková zkonzervovala v Národním archivu 8 zkorodovaných olověných papežských bull přivěšených k pergamenovým listinám z rozpočtu Archivu NM.

BcA. Barbora Nováková zkonzervovala 50 plat, tj. cca 4000 ks voskových pečetí z prostředků pojišťovny a uložila je do nových obalů; ve spolupráci s oddělením konzervace Národního archivu desinfikovala evidenční lístky z dalších 66 plat.

Růžena Drugdová zkonzervovala 66 plat, tj. cca 5280 ks voskových pečeti a uložila je do nových obalů (materiál nakoupen z prostředků pojišťovny).

d) Příprava katalogů částí sbírkových fondů; publikace katalogů sbírkových fondů (autor, název, vydavatel, rok vydání, počet stran, počet vyobrazení, ISBN, vydáno s podporou Grantové agentury ČR, MK ČR apod.): 0

e) Počet předložených a zapůjčených předmětů domácím a zahraničním badatelům:

Celkem bylo ve studovně předloženo k a r t o n ů , listin a dalších jednotlivin:	1.440
	opakovaně: 1.817
z toho k a r t o n ů a dalších jednotlivin zahraničním badatelům:	179
	opakovaně: 203
Ø k a r t o n ů na 1 badatele:	5
	opakovaně: 6

f) Počet badatelů a badatelských návštěv:

Počet badatelů: domácích:	249
	zahraničních: 36
Celkem vyplněných badatelských listů:	285
Celkem badatelských návštěv:	879

g) Digitalizace sbírek:

Z časových důvodů zatím neprovádíme systematickou digitalizaci (bezpečnostní a studijní kopie), jen ukládáme a evidujeme pro další použití digitální kopie pořízené na žádost badatelů (většinou pro jejich publikační účely) – cca 330 kopií.

3. Prezentace sbírek:

I. Výstavy ve vlastních a v dlouhodobě pronajatých prostorách:

1. „Pracovníci Národního muzea v odboji a za okupace“, Pantheon NM, 4. 5.–3. 6., 13. 6.–10. 7. 2005, ve spolupráci s divadelním oddělením (komisař H. Jordan; M. Běličová výběr archiválií, J. Bareš digitalizace fotografií), 11 ks portrétních fotografií (reprodukce), 18 ks archiválií z osobních fondů a osobních spisů.
2. „Pražský květen 1945. Fotografická sbírka Miloše Heyduka“, ohoz Pantheonu a Pantheon NM, 4. 5.–10. 7. 2005, ve spolupráci s M. Heydukem (komisař L. Jůn, technická spolupráce J. Bareš), část fotografií z fotografických fondů a sbírek ANM, 55 ks;
3. „Jen pro ten dnešní den stojí za to žít. Český film 1939–1945“, Hollareum NM, 19. 5.–31. 7. 2005 (komisař a autor scénáře L. Jůn, technická spolupráce J. Bareš), 42 ks fotografií (reprodukce), 23 ks archivních dokumentů;
4. „Byla vojna s Francouzem“, Hollareum NM, 15. 11. 2005–31. 1. 2006 (komisař a autor scénáře L. Jůn), 14 ks archivních dokumentů;
5. „Zlaté časy médií“, NM, 25. 11. 2005–31. 3. 2006 (koordinátor za HM L. Jůn), 15 ks fotografií a archivních dokumentů (reprodukce).

II. Výstavy NM v objektech jiných pražských institucí: 0

III. Výstavy NM v objektech mimopražských institucí:

1. „Galerie vynikajících osobností Jindřicha Vaňka“, Národní muzeum fotografie o. p. s., Jindřichův Hradec, 23. 4.–26. 6. 2005 (komisař L. Jůn, autoři scénáře L. Jůn, K. Knappová), 62 ks portrétních fotografií a 83 ks archiválií a žánrových snímků. (Obsáhlou reportáž o výstavě vysílala 29. 4. jihočeská lokální televize)

IV. Výstavy NM v zahraničí: 0

V. Zápůjčky sbírkových předmětů na výstavy:

A: domácí: název výstavy, místo konání, termín, počet zapůjčených předmětů:

1. „Neřesti a slasti města Kolína“, Regionální muzeum Kolín, 1.–31. 7. 2005, archiválie ze Sbírký B. Duška, Sbírký patentů E a Čs. abstinentského svazu, 22 ks.
1. „Lidé a život“, společná výstava Václava a Jiřího Jírů, Photo museum Jírů, Jaromírova 34, Praha 2, 20. 9.–30. 10. 2005, fotografie z fotoarchivu Václav Jírů, 68 ks (reprodukce);
2. „Kde se pivo vaří...“, Národní zemědělské muzeum, Praha, 26. 9. 2005–31. 3. 2006, cechovní pečetidla D81 a D136, pergamenová listina A456, 2 listiny sladovnického cechu ze Sbírký F-Praha, 5 ks;
3. „Exil v Praze a Československu“, Archiv hl. m. Prahy, Archiv AV ČR, Clam-Gallasův palác, Husova 20, Praha 1, 27. 9. 2005– 9. 1. 2006, 1 fotografie a 1 dopis z osobního fondu Karel Kramář, 2 ks (reprodukce);
4. „Prezident v zajetí (životní osudy JUDr. Emila Háchy)“, Malá výstavní síň blanenského zámku, Muzeum Blansko, 4. 11.–9. 12. 2005, archiválie a fotografie z osobních fondů Emil Hácha a Vladimír Mrazík, 5 originálních dokumentů, 28 reprodukcí;
5. „...Otevřeme památníček (z historie památníků)“, Regionální muzeum a galerie v Jičíně, 24. 11. 2005–15. 1. 2006, památníky ze sbírký rukopisů, 3 ks.

B: zahraniční: název výstavy, místo konání, termín, počet zapůjčených předmětů: 0

VI. Katalogy výstav a jiné publikace k výstavám:

1. Pražský květen 1945, Text ze vzpomínek Jaroslava Seiferta a kresby Adolfa Záborského, Praha, Mladá fronta, 2005, ISBN 80-204-1266-9.

VII. Prezentace sbírek v publikacích, médiích aj.:

a) Edice z fondů a sbírek Archivu NM:

1. Jaromír Čelakovský: *Moje zápisky 1874–1914*; ed. Luboš Velek a Alice Velková; Scriptorium, Praha 2005; osobní fond Jaromír Čelakovský, text deníků a 12 ks fotografií;
2. Josef Pekař: *František Palacký*; ed. Evžen Lukeš, předmluva Josef Hanzal; Knihovna NM, Matices česká, Spolek Svatobor, Nakladatelství ARSCI, Praha 2005; osobní fond Josef Pekař, text a 2 ks fotografií (prezentace knihy 28. 2. 2005 v KNM);
3. František Kutnar: *Malé dějiny brambor*, 2. přepracované a rozšířené vydání, ed. Karol Bílek, Hana Kábová, Aleš a Petr Kutnarovi, Etnologický ústav AV ČR, Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o. a Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, 2005; osobní fond František Kutnar, inv. č. 863 a 1075, text (prezentace knihy 31. 5. 2005 v knihkupectví Daniel, Národní 38, Praha 1);
4. *Korespondence T. G. Masaryk – Karel Kramář*, část z Archivu NM ed. Lucie Swierczeková, Masarykův ústav Akademie věd ČR, Praha 2005, osobní fond Karel Kramář, korespondence s T. G. Masarykem, text a 2 ks fotografií;

5. Josef Pekař: *Příběh Knihy o Kosti*, edd. Jaroslav Čechura – Jana Čechurová, Praha 2005, 195 stran (ineditní první verze II. dílu Knihy o Kosti, 2 kapitoly III. dílu).

b) Obrazové reprodukce v publikacích:

1. Etnografický ústav AV ČR, fotografie z osobního fondu Václav Stejskal, inv. č. 250–252, do studie Mgr. Marcely Suchomelové ve Středočeském sborníku historickém 2004, 8 ks;
2. Veduta, nakladatelství a vydavatelství, fotografie pergamenové listiny A346, do knihy Martin Šandera: *Zikmundovi věrní. Strana Opočenských v husitské revoluci*, 1 ks;
3. Doc. PhDr. Jiří Štaif, CSc., reprodukce dobových grafik ze Sbírký 1848, do knihy Jiří Štaif: *Obezřetná elita*, nakladatelství Dokořán, 2 ks;
4. Academia, nakladatelství Akademie věd ČR, fotografie z fondů Fr. L. Rieger, Fotoarchiv PNP-Osoby, inv. č. 21, 3066, 3747, do knihy Vratislav Doubek: *Česká politika a Rusko (1848–1914)*, 5 ks;
5. Academia, nakladatelství Akademie věd ČR, fotografie z fondu Fr. L. Rieger do knihy Ivan Pfaff: *Francouzská politika F. L. Riegra*, 4 ks;
6. Veduta, nakladatelství a vydavatelství, fotografie listiny z Topografické sbírky F a erbu ze Sbírký znaků české šlechty do knihy Jan Kilián: *Filip Fabricius*, České Budějovice 2005, 2 ks;
7. Hana Havlůjová, fotografie z fondu Jindřich Matiegka, do článku Hana Havlůjová: *Czech woman scholar and an educational institution in the first half of the 20th century: The case of Ludmila Matiegková and the secondary school for girls in Prague-Holešovice*. in: *Women scholars and institutions*, sborník z mezinárodní konference (Praha 8.–11. června 2003), ed. Soňa Štrbáňová, Ida H. Stamhuis, Kateřina Mojsejová, *Práce z dějin vědy* 13, Praha 2004, s. 535–543, 1 ks;
8. Nakladatelství Historický ústav AV ČR, fotografie z Fotoarchivu Práce a Národní politiky-Praha do publikace *Historický atlas měst ČR, sv. č. 14, Praha-Libeň*, 5 ks;
9. Miloš Heyduk: *Protektorát ve fotografii*, Praha 2005, nakladatelství Sincon (text Karel Sýs), 90 fotografií z Fotoarchivu Karla Hájka, 50 fotografií z Fotoarchivu Práce a Národní politiky – Praha, 140 ks;
10. Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, fotografie z fondů Bohuš Rieger ml. a Marie Červinková-Riegrová do sborníku z konference „Žena – umělkyně na přelomu 19. a 20. století“, (ISBN 80-239-5958-1), Praha 2005, 5 ks;
11. Úřad vlády ČR, fotografie z fondu Karel Kramář na pohlednici a do publikace *Kramářova vila*, Praha 2005, 6 ks.

c) Natáčení České televize:

1. Dokument o J. A. Komenském pro pořad Největší Čech, 21. 3. 2005, vyhláška Karla z Liechtensteinu ze 17. 2. 1621 a patent Ferdinanda II. ze 6. 12. 1627 o vypovězení nekatolíků, 2 ks;
2. „Historik Josef Pekař“, dokumentární film, vysílala ČT2, 27. 10. 2005, 20.00 hod.

4. Ostatní kulturní aktivity

I. Přednáškové cykly: 0

II. Přednášky: jméno přednášejícího, název přednášky, pořadatel, místo konání, termín

Milena Běličová:

„Specializované archivy“ (s dr. Jindřichem Schwipplem), v rámci semináře Archivní teorie, Katedra PVH a archivního studia FF UK, 3. 3. 2005.

Libor Jůn:

„V Evropě před 60 lety“, Technická univerzita Liberec, 10. 5. 2005;

„Český film za Protektorátu 1939–1945“, Regionální muzeum Kolín, 31. 5. 2005;

„Martin Huerta – život španělského dobrodruha v bělohorských Čechách“, Městský archiv Plzeň, 22. 11. 2005.

III. Jiné akce:

Mezinárodní den muzeí, 22. 5. 2005, ve 12.30, 14.30, 16.30 – „Historická budova Národního muzea v konfliktech a událostech 19. a 20. století“ – výklad a promítání snímků k historii a poškozením hlavní budovy Národního muzea a jejímu současnému stavu (L. Jůn, technická spolupráce J. Bareš);

Muzejní noc, 4. 6. 2005 ve 20.00 a 22.00 – „Druhá světová válka, cesty a cestování – druhý večer filmové archeologie“ – výklad a promítání filmů z fondů Archivu NM (L. Jůn a externí spolupracovníci M. Kučera a K. Mikulcová);

Vzpomínková slavnost k nedožitým 80. narozeninám PhDr. Jaroslava Honce – Archiv NM a Česká genealogická a heraldická společnost v Praze, 25. 11. 2005, přednáškový sál NM (organizační zajištění J. Čechura a L. Hajná, referát J. Čechura: *Literární pozůstalost Jaroslava Honce*).

Odborné exkurze do Archivu NM:

8. 3. Exkurze členů tematické sekce specializovaných archivů při České archivní společnosti (M. Běličová);
30. 3. Seminář novověké diplomatiky pro studenty archivnictví FF UK, PhDr. Zd. Hojda, CSc. (materiály připravila L. Swierczeková);
29. 4. Exkurze studentů 1. ročníku slovakistiky FF UK, dr. Marek Junek, PhD. (L. Jůn);
10. 5. Exkurze studentů 1. ročníku historie FF UK, prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc. (J. Čechura);
10. 5. Exkurze studentů 2. ročníku archivnictví FF UK, Mgr. Jan Dobeš (J. Čechura);
22. 11. Exkurze žáků ZŠ Skálova 600, Turnov, seminář společenských věd, 7. třída, vyučující Mgr. J. Hanušová (L. Jůn);
13. 12. Exkurze studentů 1. ročníku historie FF UK, PhDr. Blanka Zilynská (J. Čechura).

5. Vědeckovýzkumná činnost, činnost pedagogická a organizační

I. Přehled řešených vědeckovýzkumných úkolů:

Název úkolu: **Před objektivem T. G. Masaryk. Hradní fotoarchiv 1918–1933**

Řešitel: PhDr. Milena Běličová

Spoluřešitelé: Mgr. Libor Jůn, PhDr. Miroslava Vandrovcová;

Projekt nebyl 2001–2004 opakovaně přijat na MK ČR ani v GA ČR, takže byl pozastaven.

Udělen na léta 2006–2008 jako grant GA ČR č. 409/06/0623.

Předpokládaný výstup řešení úkolu: kniha a DVD v nakladatelství Scriptorium, výstava.

Název úkolu: **Ateliér Jindřicha Vaňka**

Řešitel: Mgr. Libor Jůn, Mgr. Jiří Bareš.

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2005–2007

Projekt byl vyřazen z výzkumného záměru MK ČR „Osobnosti české vědy a kultury“, takže byl prozatím zrušen.

Název úkolu: **Rodinný archiv Černý ve vztahu k Černé Hoře**

Řešitelé: Mgr. Libor Jůn, PhDr. Milena Běličová, Mgr. Vjera Borozan

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2005–2007

Interní úkol v rámci smlouvy o spolupráci se Státním archivem Černé Hory v Cetinji.

Předpokládaný výstup řešení úkolu: inventář fondu, digitalizace černo-horských písemností na DVD, výstava v Praze a v Cetinji, katalog výstavy.

Úkol probíhá, zatím bylo provedeno tematické rozřídění fondu (40 kart.).

Název úkolu: **Korespondence Arne Nováka a Josefa Pekaře**

Řešitel: Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2003–2004

Předpokládaný výstup řešení úkolu: kniha v nakladatelství Atlantis

Úkol byl splněn, edice je dokončena a odevzdána do nakladatelství Atlantis.

Název úkolu: **Český zemský sněm 1609–1610**

Řešitel: Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2004–2008

Součást výzkumného záměru FF UK „České země uprostřed Evropy v minulosti a dnes“, okruh II. „Země Koruny království českého a jejich místo v integračních procesech střední Evropy do poloviny 17. století“ (II B 3).

Předpokládaný výstup řešení úkolu: kniha (s edicí rukopisů z ANM)

Úkol probíhá, je připravena první studie k tématu pro sborník L. Bobkové.

Název úkolu: **Jaroslav Jiljí Jahn**

Řešitel: Mgr. Jarmila Pešková

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2002–2004

Předpokládaný výstup řešení úkolu: archivní inventář

Úkol opět nebyl splněn, stále probíhá inventarizace (1221 inv. č., 2963 rejstříkových hesel).

Název úkolu: **Korespondence TGM a K. Kramáře**

Řešitel: PhDr. Ivana Ebelová, CSc. (FF UK)

Spoluřešitelé: Lucie Swierczeková, Vlasta Quagliatová, Radka Nováková (studentky archivnictví FF UK)

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2003–2005

Projekt byl přijat GA UK a zařazen jako součást širšího projektu „Masaryk a realisté“ Masarykova ústavu AV ČR u GA ČR.

Předpokládaný výstup řešení úkolu: kniha (edice)

Úkol splněn, edice odevzdána do nakladatelství Masarykova ústavu AV ČR, kniha vyjde v lednu/únoru 2006.

Název úkolu: **Tři generace rodiny Zátků**

Řešitel: Lucie Swierczeková

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2002–2005

Předpokládaný výstup řešení: inventář fondu a diplomní práce na oboru archivnictví FF UK

Úkol splněn:

- „*ZÁTKOVI (1758) 1812–1961 (2004)*“, inventář ANM č. 260, Praha 2004; 23 kart., 7+107 ss., 2952 inv. č., dokončen roku 2004;
- „*Hynek, August a Vlastislav Zátkové. Samospráva, politický, kulturní a všední život v Českých Budějovicích*“, diplomová práce FF UK, Praha 2005, 166 stran + přílohy, obhájena 2. 9. 2005 na výbornou (konzultant Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc., oponent PhDr. Milena Běličová).

Název úkolu: **Reflexe a sebereflexe ženy v české národní elitě 2. poloviny 19. století**

Řešitel: Milan Vojáček, spoluřešitelka Lucie Swierczeková

Grantový projekt GA ČR č. 409/05/2078

Termín zahájení a ukončení úkolu: 2005–2007

Předpokládaný výstup řešení: edice deníků Marie Červinkové-Riegrové z ANM (kniha a CD).

II. Účast na vědeckých konferencích:

A: domácí:

Jiří Bareš:

„Ekonomický nacionalismus v českých zemích. Konkrétní projevy, obecné rysy i místní specifika.“, 25. 2. 2005, Společnost pro hospodářské a sociální dějiny a Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK, Praha, referát *Hospodářský nacionalismus ve sklářství*;

Odborná prezentace databázových aplikací použitelných v projektu ESMUS pro Národní muzeum, 19. 4. 2005, středisko firmy Oracle;

„Moderní podnikatelské elity – metody a perspektivy bádání“, Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK, Praha, vědecké kolokvium v rámci výzkumného záměru MŠMT č. MSM 0021620827, 25.–26. 11. 2005, referát *Formování podnikatelských elit ve sklářství. Analýza poměrů na Jablonecku*.

„Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2005“, 30. 11.–1. 12. 2005, Národní archiv, Praha-Chodovec.

Jaroslav Čechura:

„Jaroslav Goll a jeho žáci“, 6.–8. 4. 2005, Historický ústav Jihočeské univerzity ve spolupráci se Státním okresním archivem, České Budějovice, referát *Historikem z nouze? Sebereflexe šedesátky Jaroslava Golla* (8. 4.).

Libor Jůn:

„Žena umělkyně v 19. a 20. století“, 11.–12. 10. 2005, Středočeské muzeum Roztoky, Roztoky u Prahy, referát *Významné ženy v Galerii vynikajících osobností Jindřicha Vaňka*.

Jarmila Pešková:

„Žena umělkyně v 19. a 20. století“, 11.–12. 10. 2005, Středočeské muzeum Roztoky, Roztoky u Prahy;

„Dětské komunikativní muzeum v Austinu“, pracovní seminář D. Edwards, 22. 11. 2005, Národní muzeum.

B: zahraniční: 0

III. Pedagogická činnost v rámci vysokoškolské výuky:

Jiří Bareš:

Výuka na Ústavu hospodářských a sociálních dějin FF UK: Sklářství jako specifická forma podnikání (specializační přednáška).

Jaroslav Čechura:

Hlavní pracovní poměr na Ústavu českých dějin FF UK – profesor

Libor Jůn:

Výuka na katedře dějepisu a didaktiky Pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci, v LS 2005 1 den v týdnu: obecné dějiny 1789–1918 (přednáška a seminář), dějiny kultury (přednáška a seminář) a diplomní seminář.

Člen hodnotící komise soutěže studentské odborné činnosti PedF Technické univerzity Liberec;

Člen přípravné skupiny pro bakalářský studijní program „Kulturněhistorická a muzeologická studia“ PedF Technické univerzity Liberec.

IV. Pedagogická činnost v rámci výuky muzejnictví na Vyšší odborné škole informačních služeb: 0

V. Organizační činnost v rámci vědních oborů, muzejnictví atd.:

Jiří Bareš

– vedoucí redaktor časopisu Muzejní a vlastivědná práce (od 1. 7. 2005).

Milena Běličová:

- členka Společné archivní a knihovní rady při Československém dokumentačním středisku 1948–1989 (od 1. 9. 2003);
- členka redakční rady Sborníku NM, řada A-historická;
- předsedkyně sekce specializovaných archivů při České archivní společnosti (od 15. 11. 2004);
- členka komise AMG k připomínkování návrhu metodického návodu k vedení evidence NAD v kulturně vědeckých institucích, 7. 6. 2005, podíl na textu vyjádření.

Jaroslav Čechura:

- člen komise pro státní a rigorosní zkoušky pro obor historie – FF UK;
- člen oborové rady Ústavu hospodářských a sociálních dějin FF UK;
- člen oborové rady Ústavu českých dějin FF UK;
- člen redakční rady Historický obzor;
- vedoucí redaktor Časopisu Národního muzea, řada A-historická.

Libor Jůn:

– člen výstavní rady NM za HM.

VI. Spolupráce se zahraničím

Zahraniční badatelé:

Celkem 36 osob: Slovensko 12, Německo 6, USA 5, Černá Hora 2, Dánsko 2, Francie 2, Japonsko 2, Polsko 2, Itálie 1, Rakousko 1, Rusko 1.

1. Borozan Branislav, Cetinje, Černá Hora (Národní muzeum v Cetinji)
2. Borozan Vjera, Cetinje, Černá Hora (Národní archiv Černé Hory, externí spolupráce)
3. Brandes Detlef, Düsseldorf, D (Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf)
4. Cramsey Sarah, Allentown, USA (Fulbrightova komise)
5. Čechová Františka, Pezinok, SR (HÚ SAV, Bratislava)
6. Derlon Pauline, F
7. Godsey William, Wica, USA (Österreichische Akademie der Wissenschaften Wien)
8. Grinder-Hansen Poul, Kodaň, DK (Nationalmuseet, Kodaň)
9. Hallon Ľudovít, Bratislava, SR (HÚ SAV, Bratislava)
10. Hanula Matej, Modra, SR (HÚ SAV, Bratislava)

11. Harbuľová Ľubica, Prešov, SR (FF PU, Katedra všeobecných dejín, Prešov)
12. Holtz Eberhard, Berlin, D (Brandenburgische Akademie der Wissenschaften, Berlin)
13. Hunstein Stefan, München, D (Goethe Institut, Praha)
14. Junková Theresa, D (Goethe Institut, Praha)
15. Kádarová Lenka, Palárikovo, SR (Trnavská univerzita v Trnavě)
16. Kazutuka Nakane, Aichi, Japonsko (student UK Praha)
17. Kázmerová Ľubica, Bratislava, SR (HÚ SAV, Bratislava)
18. Kiselková Natalia, Novozybkov, RF
19. Klabjan Borut, Terst, IT (ZRS Koper-Univerza Na Primorske)
20. Klein Rebekah, USA (Columbia University, NYC)
21. Krajčovičová Natália, Bratislava, SR (HÚ SAV, Bratislava)
22. Morishita Yoshiyuki, Japonsko (student UK Praha)
23. Podolec Ondrej, Bratislava, SR (HÚ SAV, Bratislava)
24. Poláčková Zuzana, Bratislava, SR (ÚPV SAV, Bratislava)
25. Przemyskali Stanko, Brzeszcze, PL (Univ. Jagiellowski, Instytut historii, Kraków)
26. Rothkegel Martin, Hamburg, D
27. Schweizer Claudia, Wien, A (Institut für Germanistik, Universität Wien)
28. Simon Attila, Dunajská Streda, SR (Forum institut pre výskum menšín, Šamorín)
29. Sopata Barbara, Kamienica, PL (Uniwersytet Jagiellowski, Instytut historii, Kraków)
30. Šepták Miroslav, Ilava, SR (student FF UK, Praha)
31. Šuchová Xénia, Banská Bystrica, SR (HÚ SAV, Bratislava)
32. Thomas Stephen Michael, Connecticut, USA
33. Vadon Catherine, Nantes, F (Museum National d'Histoire Naturelle de Paris)
34. Vellev Jens, Aarhus, DK (Universität Aarhus)
35. Volavka Jan, Englewood, USA
36. Wiedemann Andreas, D (Heinrich-Heine Universität Düsseldorf)

Odborná zahraniční spolupráce:

Milena Běličová, Libor Jůn:

Smlouva o vzájemné spolupráci mezi Národním muzeem a Národním archivem Černé Hory v Cetinji za účelem archivního uspořádání a historického zpracování rodinného fondu Černý, který se nachází v Archivu Národního muzea (40 kart.) – podepsána 1. 9. 2005 (viz 5. I.).

Zahraněční cesty a stipendia zaměstnanců NM:

Jaroslav Čechura:

- 17.–20. 5. Rakousko, Vídeň, studium v Hofkammerarchivu, heuristika k výzkumnému úkolu „Český zemský sněm 1609–1610“ (v rámci dovolené);
- 4.–28. 9. SRN, Göttingen, studium v Max-Planck-Institut für Geschichte, Universitní knihovna Göttingen, heuristika k výzkumnému úkolu „Český zemský sněm 1609–1610“;
- 1.–5. 11. Rakousko, Vídeň, studium v Hofkammerarchivu Wien, heuristika k výzkumnému úkolu „Český zemský sněm 1609–1610“ (v rámci dovolené).

Přednášky v zahraničí: 0

VII. Bibliografie pracovníků:

BAREŠ, Jiří:

Sklářství na Jablonecku očima pamětníků; in: Sborník příspěvků z pracovního setkání „Paměti a vzpomínky jako historický pramen“, Praha, NTM, 20.–21. 10. 2004; CD-ROM, Praha 2005.

BĚLIČOVÁ, Milena – VANDROVCOVÁ, Miroslava:

Zkušenosti Archivu Národního muzea s evidenční databází Bach a přizpůsobení pořádání fondů tomuto programu; in: 10. konference archivářů České republiky. „Teorie, praxe a věda v archivech“. Zpravodaj pobočky České informační společnosti – Státní ústřední archiv v Praze č. 48, 2004, s. 86–89 (vyšlo 2005).

ČECHURA, Jaroslav:

František Graus jako vítěz (Dějiny venkovského lidu v Čechách v době předhusitské II), in: (red.) Zdeněk Beneš, Bohumil Jiroušek, Antonín Kostlán: *František Graus – člověk a historik*, Výzkumné centrum pro dějiny vědy Praha 2004, s. 69–82 (vyšlo 2005).
[ISBN 80-7285-026-1, ISSN 1213-1199]

ČECHURA, Jaroslav:

Historik a subjektivismus: mladý Vlastimil Kybal, in: (edd.) František Stellner – Martin Kovář et al.: *Staletí objevů, diplomacie a válek. Sborník k 60. narozeninám profesora Aleše Skřivana*; AUC – Philosophica et historica 1, 2003. *Studia historica LV*, Karolinum Praha 2005, s. 145–153.
[ISBN 80-246-0833-2, ISSN 0567-8293]

ČECHURA, Jaroslav:

Regule Matěje z Janova – edice na cestách?, in: *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Historica* 32, 2003, Olomouc 2004, s. 45–55 (vyšlo 2005)
[ISBN 80-244-0972-2, ISSN 0472-8947]

ČECHURA, Jaroslav – ČECHUROVÁ, Jana (edd.):

Josef Pekař: Příběh Knihy o Kosti. Argo, Praha 2005.
[ISBN 80-7203-685-8]

ČECHURA, Jaroslav:

Notesy Josefa Pekaře, in: *Sborník příspěvků z pracovního setkání „Paměti a vzpomínky jako historický pramen“*, Praha, NTM, 20.–21. 10. 2004; CD-ROM, Praha 2005.

ČECHURA, Jaroslav:

Historikem z nouze? Sebereflexe šedesátky Jaroslava Golla, in: (edd.) Bohumil Jiroušek – J. Blüml – D. Blümlová: *Jaroslav Goll a jeho žáci*, České Budějovice 2005, s. 283–292.
[ISBN 80-7040-780-8, ISBN 80-86559-43-2]

JŮN, Libor:

V bílém kabátě na Rýnu a Dunaji... Uniforma císařské armády v druhé polovině 17. a v první polovině 18. století; in: *Barokní Praha – barokní Čechie 1620–1740. Sborník příspěvků z vědecké konference o fenoménu baroka v Čechách*, Praha, Anežský klášter a Clam-Gallasův palác, 24.–27. září 2001, Praha 2004, s. 803–810 (vyšlo 2005).
[ISBN 80-86852-06-7, ISBN 80-86197-59-X]

JŮN, Libor:

„Galerie vynikajících osobností“ architekta Jindřicha Vaňka v Národním muzeu; in: ČNM 174, 2005, s. 97–98.
[ISSN 0139-9543]

JŮN, Libor:

Napoleonské války. Triton, Praha 2005.
[ISBN 80-7254-594-9]

SWIERCZEKOVÁ, Lucie

Tématická studentská sekce Praha v roce 2004; in: ČAS v roce 2004. Ročenka České archivní společnosti, Praha 2005, [ISBN 80-903251-2-2].

6. ZÁVĚREČNÝ KOMENTÁŘ

Archiv NM jako každoročně plnil svoji základní funkci, což je ochrana a zpracování archivních fondů a sbírek a jejich zpřístupňování badatelům ve studovně i prostřednictvím výstav a publikací.

Ke zlepšení služeb studovny na podzim přispěl nákup nové kopírky s tiskárnou a skenerem Konica Minolta Bizhub 210 (z investičních prostředků NM), která pro potřeby badatelů nahradila starou nevyhovující kopírku.

23. prosince 2005 došlo ke změně bezpečnostní agentury, místo dosavadní Ares Group, s. r. o. převzala ostrahu objektu Na Zátorách 6 agentura Prague Security Group, resp. Lenia Group, s. r. o.

Personální stav oddělení k 31. 12. 2005

VŠ pracovníci: PhDr. Milena Běličová – vedoucí
Mgr. Jiří Bareš
Prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc. – ½ úvazku
Mgr. Libor Jůn
Mgr. Jarmila Pešková – ½ úvazku
PhDr. Miroslava Vandrovcová

SŠ pracovníci: Lenka Hajná
Lucie Swierczeková

úklid: Petra Barešová (18 hod. týdně)

Plán činnosti Archivu NM na rok 2006:

1. Zpracovávání (inventarizace) fondů a sbírek v rámci vědeckovýzkumných úkolů:
  - „Jindřich Tauber-Taabor“ (J. Bareš);
  - „Před objektivem T. G. Masaryk. Hradní fotoarchiv 1918–1933“ (M. Běličová, L. Jůn, M. Vandrovcová);
  - „Rodinný archiv Černý ve vztahu k Černé Hoře“ (M. Běličová, L. Jůn)
  - „Český zemský sněm 1609–1610“ (J. Čechura);
  - „Jaroslav Jiljí Jahn“ (J. Pešková).
2. Zpřístupňování fondů a sbírek prostřednictvím studovny (L. Hajná, K. Táborská)
3. Instalace výstavy „Galerie vynikajících osobností Jindřicha Vaňka“ v Prácheňském muzeu v Písku (L. Jůn).
4. Organizace skartačního řízení ve všech odděleních NM za léta 1996–2000 (EPN a ŘNM5 1991–1995), školení pracovníků, převzetí, evidence spisů (M. Běličová, M. Vandrovcová).
5. Koordinace, odborná a metodická pomoc při evidenci archiválií v NM (M. Běličová).
6. Stavební a technické úpravy budovy Na Zátorách podle §61 zákona o archivnictví (instalace EPS, rekonstrukce elektroinstalace podle norem EU aj.).

V Praze 16. ledna 2006

PhDr. Milena Běličová
vedoucí Archivu NM